

Vänsterpress om regeringskrisen – juni 2021

Vänsterpartiets kategoriska avvisande av försöket att smyga in marknadshyror ledde till att riksdagen röstade för en misstroendeförklaring mot statsminister Stefan Löfven. Därmed uppstod en regeringskris som vi står mitt i. Vad den kommer att leda till, en ny kompromiss av liknande slag som januariöverenskommelsen och en ny Löfven-regeringen, eller bildandet av en annan regering eller extraval, det vet vi ännu inte. Att frågan om införande av marknadshyror blev så viktig berodde främst på att Centerpartiets vägrade backa på den frågan. Uppenbarligen har man nu ändrat uppfattning och är berett att överge det förslaget, men frågan är om det inte är för sent för att man ska kunna lösa krisen utan extraval.

Se även: [Vänsterpress: Vart går V? – början av juni 2021](#) och [Vänsterpartiet och regeringsfrågan – Debatt i Flamman](#)

Martin Fahlgren 25/6 2021

Innehåll

Flamman	1
<i>En ny sorts V fällde Löfven</i>	1
<i>V kan inte tillåta en regering som lutar lika långt åt höger som den de just avsatt</i>	2
<i>Statsvetaren om krisen: "Otroligt rörigt"</i>	3
Internationalen	4
<i>Kampen om marknadshyror – viktig bit i det stora pusslet</i>	4
<i>Regeringen uppmanar bostadsparterna till förhandlingar – under lagstiftningshot</i>	5
<i>Regeringen fälld i misstroendeomröstningen</i>	6
<i>Centerpartiet beredda att släppa fri hyressättning – i utbyte mot skattesänkningar</i>	7
Offensiv	8
<i>Den nya flyktingmuren: Ett dråpslag mot flyktingar från Syrien</i>	8
<i>Hyreskampen har vunnit delseger</i>	9
Proletären	11
<i>En positiv midsommarkris</i>	11
<i>Regeringen fälld – ajöken jöken</i>	12

Flamman

En ny sorts V fällde Löfven

Ledare (Tor Gasslander)

Flamman 21/6 2021

Relationen tycks ha förändrats i grunden.

Ett löfte gavs för två år sedan och har sedan dess hängt som ett damoklessvärd över regeringen. Mästerförhandlaren Stefan Löfven hade knåpat ihop ett avtal som lät honom tillträda som statsminister, men vars inre spänningar på sikt var för kraftiga.

När det väl hände var det slag i slag. Efter Vänsterpartiets 48 timmar kallar Nooshi Dadgostar den 17 juni till presskonferens och säger att man tänker fälla regeringen oavsett vem som väcker misstroendet. Det är ett avgörande förtydligande. SD kan själva dra igång en sådan omröstning.

Det är som en lysgranat som ställer hela den politiska spelplanen i ett sådär jobbigt ljus som när man går upp för tidigt och tänder lysrörslampan i badrummet.

SD väcker misstroende.

KD säger att de är med på att fälla regeringen. Efter vad som framstår som viss tvekan gör även M det.

C håller fast vid den regering man har skapat. MP säger något som absolut ingen lyssnar på.

L uppdaterar sin målgrupp med ytterligare en motstridig egenskap: de är sedan tidigare ett parti för folk som är lite rasistiska men ändå vill ha en svart kvinna som partiledare. L-väljaren vill nu därtill ha ett parti som tillsätter en socialdemokratisk regering, för att därefter snurra på hälen och säga att man ändå verkar helhjärtat för en alliansregering. Bara inte så helhjärtat att man är beredd att rösta mot den socialdemokratiska -åtminstone inte förrän efter att den har fallit.

– Vi är aldrig rädda att möta väljarna, säger Johan Persson (L) utskickad för att svara på frågor om ett möjligt stundande nyval.

– Varken i medvind eller i motvind.

Det är inte så konstigt. Den väljare L tänker sig finns inte på riktigt.

Formulärets överkant

Klockan 16.00 öppnar Stefan Löfven fredagens sista presskonferens.

Han låter faktiskt överraskad. Det är knappast möjligt: löftet om att bli avsatt har han som sagt hört i två år. Kanske är han trött. Statsministern har just tagit sig igenom en frågestund i riksdagen, som till skillnad från en vanlig vecka lockat tunga politiska namn och många reportrar.

Kanske är han bara ledsen.

– Jag måste tänka, säger han till den församlade pressen, och lovar att göra ”det som är bäst för Sverige”.

Vilket är vad alla partier alltid gör. Vad som skiljer dem åt är att de har radikalt olika uppfattning om vad det är som är bäst.

De trevare som följer från S under helgen är också i bästa fall halvhjärtade. Först erbjuder Morgan Johansson Hyresgästföreningen att samtala med Fastighetsägarna och allmännyttan om förslaget – helt obindande.

På söndagen förtydligar S budet tillsammans med C. Regelrätta förhandlingar mellan ”bostadsmarknadens parter” utlovas. Men med en viktig brasklapp: om parterna inte kommer överens gäller januariavtalets punkt 44 fortsatt.

Upplägget är slående likt det man använde både i frågan om las och om strejkrätten. Ett sätt att kringgå V och deras hot. Men på söndagen finns en viktig skillnad. Den här gången har Socialdemokraterna inte den berörda parten – Hyresgästföreningen – med sig.

Nooshi Dadgostar avvisar regeringens förslag, via Twitter, medan presskonferensen fortfarande pågår.

Drygt 24 timmar senare, på måndagen, fälls en statsminister för första gången i en miss-troendeomröstning. 181 riksdagsledamöter röstar för, 109 emot. 51 avstår.

Och om Stefan Löfven faktiskt är förvånad eller ledsen eftermiddagen den sjuttonde juni beror det nog på att han plötsligt upptäckt att det parti som varit en syster, en allierad – några skulle säga en lydig hund – nu har blivit något annat.

V kan inte tillåta en regering som lutar lika långt åt höger som den de just avsatt

Tor Gasslander

Flamman 23/6 2021

Ett juniavtal med samma maktförskjutning åt de rikaste som januariöverenskommelsen kan inte tolereras.

Nooshi Dadgostar har varit tuff. Det har varit uppskattat. Vänsterpartiet uppger själva att de har fått nästan 1 000 nya medlemmar sedan de drog igång den pågående regeringskrisen.

Annie Lööf var tills nyligen lika tuff. Hon vägrade backa om marknadshyrorna, och lät i stället regeringen falla.

Nu har hon ändrat sig.

Centerledaren meddelar på onsdagseftermiddagen att hon kan tänka sig att backa från förslaget om marknadshyror för att rädda regeringen.

Eller snarare: hon kan tänka sig att låta en ny regering tillträda. Men hon kommer inte att göra det gratis. Under en intervju med *Dagens Nyheter* nämner hon skatten på investeringsspar-konton och en sänkt inkomstskatt.

Det första berör framför allt de redan väldigt rika, och har givits oproportionerligt stort utrymme i debatten – framför allt för att de väldigt rika har resurserna att se till att det blir ett jävla liv om någon tycker att de ska bidra lite mer.

Det kanske kan få vänta.

Det andra är mer allvarligt. Det är en gammal sanning att en inkomstskatt som redan sänkts blir svår att höja. Även de som i teorin är för högre skatter blir lätt kinkiga när det handlar om den egna plånboken. En allmän skattesänkning innebär också på sikt en försvagad välfärd, vilket i sin tur öppnar upp för privata alternativ som ytterligare dränerar densamma på resurser.

Det är den utveckling Annie Lööf vill se. Det är bland annat därför som skatterna sänktes så sent som i januari i år.

Men det är, om man får tillåta sig en gissning, inte en utveckling som de tusen nya vänsterpartisterna vill se.

Annie Lööf påpekar förvisso att skattesänkningarna ska gälla låg- och medelinkomsttagare. Det är Vänsterpartiet i teorin för – men med den brasklappen att skatten i så fall måste höjas för höginkomsttagare. Det säger Lööf inget om. Sänkt skatt på investeringssparkonton gynnar också, som sagt, främst de redan rika.

Nu skruvas trycket på V att lägga sig upp ytterligare. Ni fick ju vad ni ville ha – bråkar ni bara för att bråka?

Vi vet förstås ännu inte i praktiken hur ett juniavtal, där C, S, MP, V och möjligen L, låter en ny regering Löfven tillträda skulle se ut. Men vi vet hur januariavtalet såg ut. Vi vet att det har varit förödande för jämlikheten och inneburit att makt återigen transfererats från de som arbetar till de som äger. Från fattiga till rika. Från vanligt folk till Annie Lööfs vänner i Svenskt Näringsliv.

Därför är det avgörande att Nooshi Dadgostar och Vänsterpartiet fortsätter att vara tuffa. Det fanns ett löfte om att fälla en regering som införde marknadshyror. Det fanns inget löfte om att släppa fram vad som helst som ersättning. Den här gången måste man få mer än en förnedringsklausul.

Statsvetaren om krisen: "Otroligt rörigt"

Anja Bergdahl

Flamman 24/6 2021

1990 var senaste, och enda, gången Vänsterpartiet varit delaktiga i att fälla en socialdemokratisk statsminister. Något som slutade med att V fick igenom några av sina krav, och dåvarande finansminister Kjell-Olof Feldt fick avgå. "Vänstern vägrade vara dörrmattparti", säger statsvetaren Jonas Hinnfors om stopp-paketskrisen.

Så föll till slut Stefan Löfven, och regeringskrisen blev ett faktum. Aldrig tidigare har en regering röstats ned i ett misstroendevotum, och extraval har inte ägt rum i Sverige sedan 1958. Men den här gången är situationen mer komplicerad än någonsin, enligt statsvetaren Jonas Hinnfors.

Det är ett otroligt rörigt parlamentariskt läge just nu, som är en konsekvens av att det inte finns några naturliga block. Det är i svensk politik ett alldeles nytt perspektiv. Man kan inte säga något säkert, säger Jonas Hinnfors, professor i statsvetenskap vid Göteborg universitet.

Han menar att avsaknaden av en tydlig blockpolitik, en övergripande högervändning, frågan kring samarbetet med Sverigedemokraterna och större rörlighet bland väljarna gör det svårt att jämföra dagens läge med tidigare regeringskriser. Vänsterpartiet har, en inte helt okomplicerad relation till Socialdemokraterna till trots, historiskt nästan alltid agerat stödparti åt S-märkta regeringar. Bara en gång tidigare har de dragit tillbaka stöd för en socialdemokratisk statsminister.

– Stopp-paketskrisen 1990, det var första gången Vänstern inte stödde S, säger Jonas Hinnfors.

I februari 1990 lanserade dåvarande socialdemokratiska statsministern Ingvar Carlsson, vars regering hade stöd av VPK, ett så kallat stopp-paket för att mota risken för ekonomisk kris i grind. Det innebar bland annat prisstopp och aktieutdelningsstopp, men också lönestopp och

tillfälligt strejkförbud. Vid omröstningen meddelade Ingvar Carlsson att han skulle avgå om förslaget röstades ned av riksdagen.

– Då vaknade Vänstern till och satte ned foten. De hade en röd linje och vägrade vara dörrmatteparti. Ingvar Carlsson sade att han skulle avgå om förslaget röstades ned, och Vänsterpartiet stannade inte, säger Jonas Hinnfors.

I stället avgick Ingvar Carlsson, efter att såväl de borgerliga som Vänstern röstat mot förslaget. Då det inte fanns möjlighet för andra regeringsbildningar utlystes inget extraval och Carlsson kom tillbaka, men utan strejkförbud. Jonas Hinnfors poängterar dock att dagens parlamentariska läge är ett helt annat.

– Då fanns det ingen förhandlingspart. I dag kan inte Socialdemokraterna säga lika lätt att de låter sig påverkas. Då faller avtalet. Och sådant har skett, men det är väldigt ovanligt.

Internationalen

Kampen om marknadshyror – viktig bit i det stora pusslet

Ledare

Internationalen 18/6 2021

- **Grundläggande förändring efter 70-talskrisen**
- **Marknadshyror del i den nya ordningen**
- **Handlar inte om försvar av svenska modellen**

Ingen är egentligen riktigt säker på vad som hände. Det var sent sextiotal och plötsligt började produktivitetens utvecklingen stanna av. Den keynesianska verktygslådan med sin gas och sin broms – offentligt investering eller sparande – fungerade inte längre. Maskineriet som hade verkat så pålitligt, som bara rullat snabbare och snabbare för varje år. och som genererat vinster nog till både ägare och anställda, gav plötsligt inte samma utdelning. Rekordår förbyttes i stagflation och med det vändes den ekonomiska och politiska spelplanen upp och ned. Inte i ett trollslag, utan steg för steg – men med en konsekvens som är slående nu när man kan titta på det med lite perspektiv.

Högern dammade av ett gäng österrikiska högerekonomer som (nästan) ingen tidigare tagit på allvar och staten förklarades vara roten till allt ont. Valutor kopplades bort från guldmyntfoten, lånemarknader avreglerades och fackföreningar (som förstås egentligen hade ännu mindre kontroll över utvecklingen än arbetsgivarorganisationerna) målades upp som samhällshot. Och så kunde man genomföra ett skifte – från produktion till spekulation.

Detta förändrade förstås kapitalet, försköt de interna styrkeförhållandena. Det exportberoende industrikapitalet har ett slags behov. Skol- och välfärds- och bostadsägarkapitalet har helt andra. Deras intressen liknar snarare gamla tiders jordägaradel än nittonhundralets industrialister.

Det vi kallar nyliberalism handlar i verkligheten mycket lite om ”fria” marknadskrafter och mycket mer om att staten släpper in kapitalet i delar av samhället vi tidigare trott var fredade från profitjakt. Medan tillverkningen bit för bit flyttat till låglöneländer har marknaden bit för bit tagit sig in i – och tagit över – våra privatliv.

Extremexemplet är London där hus på fashionabla adresser står igenbommade eftersom de upphört att vara bostäder och istället blivit bytesvara mellan olika oljefonder. Det är ytterligheten av vad vi ser hända överallt när man bygger ett samhälle som i första hand är till för marknaden och i andra hand för människor.

Sett med historiska glasögon har höger-vänster i parlamentarisk mening under de senaste årtiondena bara varit en fråga om hur snabbt man tycker att förändringen ska ske, inte i vilken riktning. Om reformism en gång innebar att man använde den ekonomiska utvecklingen för att genomdriva förbättringar för folkflertalet har tågordningen nu kastats om.

Idag genomförs försämringar för folkflertalet för att genomdriva förbättringar för kapitalet. Det som framställs som små marginaljusteringar, lite eftergifter till Centerpartiet för att skapa underlag till en ”mittenregering”, är i det stora perspektivet ett uttryck för att socialdemokratin anpassat sig till sin nya historiska roll som förvaltare av den ekonomiska nyordningen.

När Vänsterpartiet försöker stoppa marknadshyrorna genom att väcka frågan om misstroende, är det en ansats till att blockera en liten del i detta enorma skifte. Vänsterpartiet och Nooshi Dadgostar har beskrivit agerandet som ett försvar för den svenska modellen, men det är förstås inte sant. Någon sådan har inte existerat på årtionden och det går inte att vrida tillbaka klockan ens om misstroendet skulle få stöd av en parlamentarisk majoritet.

Rekordårens ordning, antingen man kallar den Folkhemmet eller den svenska modellen, är för evigt förbi. Om vi ska prata om en svensk modell av idag, är det väl snarare skolvinster och strejkrättslagar vi borde prata om.

Vad Vänsterpartiet nu på allvar väcker är inte frågan om gårdagens ordning, utan kampen om morgondagens. Det gör bara frågan ännu viktigare.

Regeringen uppmanar bostadsparterna till förhandlingar – under lagstiftningshot

Rasmus Klockljug

Internationalen 21/6 2021

Regeringen och stödpartierna uppmanar nu bostadsmarknadens parter – Hyresgästföreningen, Fastighetsägarna och SABO – att förhandla om ”hur hyressättningen i nyproduktion ska reformeras”. Kommer parterna fram till en överenskommelse som de är nöjda med lovar man att från politikens håll lägga ett lagförslag som går i linje med den. Detta sker efter Vänsterpartiets krav tidigare i veckan, men när statsminister Stefan Löfven och Centerpartiets ledare Annie Lööf presenterade förslaget stod det klart att en sådan förhandling ska ske med utgångspunkt från utredningsbetänkandet om hur fri hyressättning i nyproduktion ska införas.

Eftersom utredningens förslag innebär att den kollektiva hyresförhandlingen avskaffas för de bostäder denna lag gäller är förhandlingsläget redan från start helt i bostadsbolagens favör. Januaripartierna meddelade nämligen även att om parterna inte är överens senast den 1 september kommer regeringen lägga en proposition utifrån utredningens förslag, efter att remissinstanserna lämnat sina synpunkter.

Fastighetsägarna och SABO meddelade snabbt att de välkomnar förhandlingar, och Anders Holmestig, VD för Fastighetsägarna, säger att de ”tycker att fri hyressättning är en viktig väg att gå för att bygga fler hyresrätter”. Hyresgästföreningen däremot är kritisk.

– Ska en förhandling fungera måste alla parter vilja bidra till den lösningen. Inte använda politiska förslag som hot. Förhandlingarna mellan parterna kan inte utgå ifrån en punkt i ett avtal mellan politiska partier. Vi vill förhandla om ett system som utgår ifrån vad som är bra för hyresgästerna, säger förbundsordförande Marie Linder i ett pressmeddelande, och fortsätter:

– Regeringskrisen är däremot inte vårt ansvar. Det är politikerna som försatt landet i denna situation och det är politikerna som måste lösa den. I förhandlingar om hyrorna kommer vi endast ta ansvar för bostadsmarknaden.

Även Vänsterpartiet är skarpt kritiska och redan innan Löfven och Lööfs pressträff avslutats kallade partiledaren Nooshi Dadgostar i en tweet det hela för ”politisk teater”. På en egen presskonferens under eftermiddagen säger hon att förhandlingar ”kan inte kombineras med ett lagstiftningshot från politiken, för då har Fastighetsägarna fått allt de vill ha och det finns ingen anledning för dem att flytta sig i någon riktning i en sådan förhandling.”

– Det är oseriöst av en svensk statsminister att låtsas som att han har uppfyllt våra krav, när han vet själv att han inte har gjort det, menar Dadgostar, som liknar situationen vid att Hyresgästföreningen uppmanas att ”förhandla med en pistol mot tinningen”.

Nooshi Dadgostar gjorde klart att Vänsterpartiet inte kommer ändra sig, utan de kommer rösta rött till Stefan Löfven i måndagens misstroendeomröstning, och därmed kommer regeringen sannolikt fällas.

Regeringen fälld i misstroendeomröstningen

Rasmus Klockljug

Internationalen 22/6 2021

Som väntat fälldes statsminister Stefan Löfven i riksdagens misstroendeomröstning på måndagsförmiddagen, när Vänsterpartiet, Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna röstade emot honom. Därmed faller även hela regeringen. Det är första gången som en svensk statsminister fälls av ett misstroende.

Nu har Stefan Löfven en vecka på sig att bestämma sig hur han vill gå vidare. Hans två alternativ är att antingen utlysa extraval, vilket då ska hållas inom 90 dagar, eller att avgå. Avgår han ska det hållas talmansrundor. Riksdagens talman Andreas Norlén sade i Agenda på söndagskvällen att om detta sker kommer han inte låta det pågå lika länge som efter valet 2018, då det tog fyra månader innan en regering tillträdde efter att januariavtalet skrivits under. Misslyckas talmansrundor efter fyra försök blir det extraval.

Stefan Löfven kunde på en pressträff strax efter omröstningen inte säga hur ett möjligt stöd för en S-ledd regering kan se ut. Han sade att han nu kommer samtala med MP, C och L för att komma fram till vilka möjligheter de har att fortsätta som regeringsunderlag, och att ett besked kan komma tidigare än efter en vecka.

– Mitt fokus är att arbeta för landets bästa, sade Löfven.

Vänsterpartiledaren Nooshi Dadgostar påpekade att Stefan Löfven i dagens läge är beroende av deras mandat.

– Vi är öppna för samtal, diskussioner och förhandlingar. Vi sträcker nu ut en hand till honom, och vi vill gärna att han återkommer som statsminister men utan marknadshyror.

Löfvens förhoppningar sänktes dock snabbt av Liberalernas partiledare Nyamko Sabuni, som bekräftade sitt besked från söndagen om att Liberalerna nu lämnar de fyra januaripartiernas överenskommelse.

– Vi kommer i talmansrundor eller extraval eftersträva en borgerlig regering, och är beredda att tala med alla borgerliga partier inklusive Centerpartiet.

– Januariavtalet var från början ohållbart. Omröstningen är ett tydligt besked till oss fyra samarbetspartier: januariavtalet duger inte.

Centerpartiet beredda att släppa fri hyressättning – i utbyte mot skattesänkningar

Rasmus Klockljug

Internationalen 24/6 2021

Efter att regeringen fälldes i måndags sade ett av dess stödpartier, Liberalerna, omgående att januariavtalet inte längre gäller och att partiet eftersträvar en borgerlig regering. På onsdagen sade Centerpartiets ledare Annie Lööf i en intervju med Dagens Nyheter att hon är beredd att släppa kravet på fri hyressättning i nyproduktion, vilket ju var det som fick regeringen Löfven på fall. Lööf sade att måndagens misstroende visade att det inte finns en majoritet för förslaget i riksdagen, och att hon därför vill att de fyra januaripartierna justerar avtalet. I utbyte kräver hon dock ”rejäla sänkningar” av inkomstskatten för låg- och medelinkomsttagare samt en sänkning av skatten på investeringssparkontot (ISK) i höstbudgeten.

Liberalerna svarade snabbt att de står fast vid att ha lämnat avtalet och att de vill ha en annan regering, vilket också är det svar som Lööf måste ha förutsatt. På så sätt slipper Centerpartiet undan kritiken om att det är de som genom sin vägran att släppa kravet om hyressättningen orsakat regeringskrisen. Samtidigt har de pekats ut som partiet som måste välja sida för att en ny regering ska kunna bildas, och genom det här utspelet lämpar de över det på Liberalerna.

En regering med Socialdemokraterna och Miljöpartiet med stöd av Centerpartiet behöver liksom tidigare även stöd av Vänsterpartiet. Då skulle den konstellationen få minsta möjliga majoritet i riksdagen, 175 mandat mot 174 om den tidigare vänsterpartisten Amineh Kakabaveh räknas in på regeringens sida. Centerpartiet håller dock fast vid att det inte kommer tillåta att Vänsterpartiet får något inflytande och såväl Annie Lööf som vice ordförande Anders W Jonsson har under de senaste dagarna betonat att de inte kommer samarbeta kring en budget med Vänsterpartiet.

I onsdagens intervjuer sade Lööf att hon håller fast vid att hon anser att förslaget om fri hyressättning i nyproduktion är bra och att hon vill genomföra det. Till TV4 sade hon att hon ”lägger det åt sidan”, vilket antyder att det mycket väl kan komma att tas upp igen senare. Därför förefaller Lööfs utspel om att avstå fri hyressättning närmast som ett försök att få Vänsterpartiet att gå med på skattesänkningar som inte ingick i januariavtalet, samtidigt som partiet ska svälja att även i fortsättningen hållas utanför.

Annie Lööfs besked kom bara någon timme innan kampanjen Nej till marknadshyra höll ett stormöte, och på mötet jublades det över nyheten. Redan när kampanjen började hållas stormöten i vintras betonade samordnarna att målet inte bara var att bilda opinion utan att stoppa förslaget. Nu har det uppnåtts, och marknadshyra har blivit en så het politisk fråga att regeringen har fällt.

Samtidigt var mötesdeltagarna ense om att detta enbart är en delseger. Närmast på tur står kampanjande mot utredningen om lägesfaktorns betydelse för hyressättningen som kommer presenteras runt månadsskiftet. Mötesdeltagarna stod även fast vid att den sedan tidigare planerade demonstrationen i Stockholm den 18 september, några dagar efter riksdagens öppnande, samt den nationella kampanjveckan i anslutning till den ska genomföras.

Offensiv

Den nya flyktningmuren: Ett dråpslag mot flyktingar från Syrien

Per Olsson

Offensiv 23/6 2021

Även om många partier har anledning att frukta ett extraval tycks det nu som att det rycker allt närmare. Enligt en ”regeringstjänsteman” som Svenska Dagbladet citerade i måndags ”tar Löfven hellre ett extraval än gör något som riskerar samarbetet med Annie Lööf. Det är hans långsiktiga projekt”.

Men januariavtalet kan inte längre utgöra grunden för ett samarbete mellan S och C och för att detta ”långsiktiga projekt” ska realiseras krävs att även Vänsterpartiet ingår i regeringsunderlaget. Efter att Löfven fällts måste Socialdemokraterna ”hitta en väg tillbaka till ett samarbete med Vänsterpartiet”, skrev Aftonbladet i en ledare den 22 juni och menade att ”ett snabbt extraval nog var den bästa lösningen”.

Om Centern är beredd att regera med stöd av Vänsterpartiet är dock en annan fråga, men att alternativet är en regering bestående av de blåbruna partierna är en dörröppnare till nya samarbetskonstellationer.

Hotet från de blåbruna partierna kan bli den faktor som både möjliggör för Löfven att återkomma som statsminister och, om det blir extraval, räddar Socialdemokraterna undan en total valkatastrof.

Det blåbruna blocket, som i våras fick tillökning av det krisande Liberalerna, framträder allt mer som ett samlat reaktionärt block. Liberalernas kris fortsätter dock och i Novus senaste väljarbarometer (juni) har partiet rasat till en ny bottennotering – 2,3 procent.

RS/Offensiv varnade redan när januariavtalet skrevs under 2019 att den skärpta högerpolitiken skulle gynna den traditionella högern och Sverigedemokraterna. De rasistiska högerpopulisterna SD gavs en möjlighet att parasitera på det missnöje som högerpolitiken orsakade. Samtidigt kunde de blåbruna partierna använda regeringens upprustning av polis och militär samt skuldbeläggning av förorten och flyktingar som en plattform för skärpt batongpolitik och rasism.

Får de blåbruna majoritet och bildar nästa regering blir det den mest högerinriktade regering som styrt sedan 1920-talet. De blåbruna förenas i upptrappad statlig rasism, drastiska försämringar i socialförsäkringarna särskilt för icke-svenska medborgare (alla välfärdstjänster ska knytas till medborgarskap), sämre a-kassa, fortsatta sänkningar av bolagsskatten, vinst i välfärd, kraftigt ökade militärutgifter och Nato-anslutning samt attacker på public service. Det är också bara en tidsfråga innan övriga blåbruna partier sluter upp bakom SD:s attacker på demokratin och krav på att endast svenska medborgare ska ha rösträtt.

Är det något som de senaste åren har lärt oss så är det att högerpolitik och eftergifter göder de blåbruna och stärker arbetsgivarna.

Kampen mot marknadshyror har inte bara visat att motstånd lönar sig, utan också satt klassfrågor på dagordningen och skapat nya förutsättningar för organiserat motstånd mot alla former av högerpolitik.

Facken behöver bli med i proteströrelsen och låta kritiken följas av handling; inget stöd till socialdemokrater som driver högerpolitik och stå upp för flyktingars rättigheter – mot rasistisk splittring.

Om facken och Hyresgästföreningen går samman med det växande gräsrotsmotståndet skulle ett möjligt extraval kunna bli till en folkomröstning om högerpolitiken som slår tillbaka hotet från de blåbruna och lägger de första grundstenarna till den vänsterrörelse som behövs för att driva kampen vidare mot kapitalism och klassorättvisor samt för arbetarrörelsens socialistiska pånyttfödelse.

Hyreskampen har vunnit delseger

Elin Gauffin

Offensiv 23/6 2021

Regeringen har fällts på frågan om marknadshyra. ”Idag föll decenniets viktigaste bostadsreform”, konstaterade Susanne Nyström på Dagens Nyheters ledarsida besviket den 21 juni. Det var härligt att läsa, även om vi vet att frågan om marknadshyra inte är avgjord.

Det finns politiskt spel, det finns lobbyism, det finns strategier och taktik. Och så finns det som media otroligt nog undvikit den senaste tiden – en proteströrelse som har stöd av den stora majoriteten av befolkningen. Men alla vi hyresgäster som är en del av den rörelsen, aktivt eller med sitt stöd, ska vara väldigt stolta. Dimridåerna har dragits undan, klarspråket intagit scenen.

Sällan har någon så snabbt fått äta upp det han sa. Justitieminister Morgan Johansson (S), som sa på presskonferensen den 4 juni att det här är ingen stor fråga, är inte längre justitieminister. För frågan har fällt regeringen. Kampanjen Nej till marknadshyra visste hela tiden att det här var en väldigt central fråga. Frågan om ett hem att bo i är så grundläggande att den finns med som en mänsklig rättighet.

Fortfarande verkar ingen gjort en ny opinionsundersökning kring marknadshyra. För tre år sedan svarade sju av tio väljare att de är emot, troligtvis har motståndet ökat nu. Tidningen Hem & Hyra har låtit undersöka hyresgästernas oro för marknadshyra och visar att 59 procent är mycket eller ganska oroliga för marknadshyra.

Många kommentatorer, exempelvis i ett klipp från TV4:s Marcus Oscarsson som Vänsterpartiet själv har lagt upp på sin Facebook-sida, menar att det hade kunnat vara en annan fråga än marknadshyra och att det handlar om att V vägrar låta sig trampas på mer. Det kanske stämmer. Men det behövs också en fråga där det finns en rörelse. Kampanjen Nej till marknadshyra har i år ordnat två stora protestdagar, och även förra året och året dessförinnan mobiliserade nätverken i vår kampanj till demonstrationer och massmöten.

I framför allt Stockholm är många vänsterpartister aktiva i rörelsen. Tillsammans har vi skapat ett tryck underifrån som spelade stor roll i att Vänsterpartiet satte ner foten.

Samma tryck fick Hyresgästföreningens ledning att trappa upp motståndet och genomskåda Stefan Löfvens fint med förhandling under galgen. Detta ”erbjudandet” att sitta och förhandla med bostadsbolagen och om ingen uppgörelse nås blir det ändå som utredningen kommit fram till – det vill säga det som företagen vill ha.

Att Annie Lööf med flera under söndagen gång på gång hänvisade till hur bra detta upplägg var när det gällde LAS-frågan (Lag om anställningsskydd) gjorde sedan klargörandet ännu starkare. Nej, det var en katastrof när det gällde LAS och vore med Nooshi Dadgostars ord ”oseriöst” att försöka med igen.

Efter att det stod klart att M, KD, SD och V skulle fälla regeringen ändrades de borgerligas retorik gentemot V i ett slag. Nu hade de full förståelse för att ett parti som inte får vara med i förhandlingar inte kan förväntas stödja en regering. Speciellt Liberalernas vändning var som

inrikesminister Mikael Damberg (S) bittert konstaterade hycklande eftersom det var L som fick igenom skrivningen i januariavtalet att Vänsterpartiet inte ska få något inflytande i svensk politik under denna mandatperiod.

Nu har väljarnas förtroende för Nooshi Dadgostar gått upp från 10 procent i november till 32 procent, samtidigt som Stefan Löfven har sjunkit ner till 33 procent. De som är aktiva i Nej till marknadshyra och ansvariga för V-partiföreningar säger att det strömmar in medlemmar. I DN Ipsos nya väljarbarometer har Vänsterpartiet 12 procent, den högsta siffran sedan 2002.

Det finns väldigt många som har väntat på att få en röst i politiken. En röst för lågavlönade, för hyresgäster – som rör om i det politiska etablissemanget. Det är fortfarande så att arbetarklassen i bred bemärkelse domineras av passivitet. Medan det var vårdprotester i många andra länder under pandemin var det tyst här. Det var inte en enda strejkdag under 2020 trots att avtalsrörelsen och frågan om arbetsrätten stod på dagordningen.

Man är nu inte van att protestera och än ser vi ingen massaktivism i kampen. Men det här innebär så klart en väldigt viktig vändning. För första gången någonsin har en statsminister röstats ner i en misstroendeomröstning och det i en av de tydligaste klassfrågorna. Det här öppnar upp för en stark radikalisering.

Rättvisepartiet Socialisternas roll är att visa på behovet av en obruten linje mellan kampen och ett nödvändigt socialistiskt alternativ, samt att rörelsen måste breddas. Den brännande bostadsfrågan behöver kopplas till lika nödvändiga frågor som skolan, vården, arbetslösheten och klimatet till en växande antikapitalism.

Ett extraval vore den bästa utkomsten nu. Då kunde proteströrelsen fylla valkampanjen och pressa tillbaka marknadshyrespartierna i valet. Det är jätteviktigt att inte blåsa faran över eller tro på regeringens rena lögnar att det skulle röra sig om en småsak.

Återigen Susanne Nyström på Dagens Nyheters ledarartikel skriver rakt ut att det är just marknadshyra i hela beståndet de syftar på.

Snart kommer också nästa utredning, som ingen utanför Nej till marknadshyra tycks prata om. Hyreskommissionen, som också finns med i januariavtalet, blir klar med sitt betänkande den 6 juli om hur lägesfaktorn ska slå igenom i just hela beståndet. Samtidigt får man hjärtat i halsgropen av rapporter om hur Hyresgästföreningens toppar tycker vi ska acceptera saker som Stockholmshyra, som skulle kunna innebära 10- till 17-procentiga hyreshöjningar (inga sänkta hyror).

Det räcker inte med en nedsatt fot eller en passiv röst i ett val. Det räcker inte med att skriva remisser. Ska vi klara av att stå emot bostadsbolagen och högerns alla falanger behövs styrkan av massaktivismen.

Det är just glimten av en sådan kombination, protester underifrån med en politisk röst i riksdagen, som blixtrat till i dessa dagar och som skulle behöva byggas så mycket mer omfattande.

Proletären

En positiv midsommarkris

Ledare

Proletären 21/6 2021

Den uppkomna regeringskrisen är just regeringens kris, inte folkets och definitivt inte arbetarklassens.

Hur är efterfrågan på kaos och revolution till midsommar? undrar den lojale betongsossen Anders Lindberg på Aftonbladets ledarsida när han stämmer upp i de socialdemokratiska angreppen på Nooshi Dadgostar för att hon och Vänsterpartiet gör vad de lovat att göra.

– Vi är mitt uppe i en pandemi och att då orsaka en regeringskris är oansvarigt, snyftar Stefan Löfven.

Men det oansvariga är snarare att ta fram ett förslag om nya regler för bostadsmarknaden. Regler som öppnar upp för att marknadshyror kommer att införas. Det är även respektlöst. Inget partis väljare vill att marknadshyror införs, inte ens Centerpartiets.

Socialdemokraternas arrogans och maktbegär visas nu upp i sin fulla prakt. Sossarna har ända sedan valdagen behandlat valresultatet i allmänhet och Vänsterpartiet i synnerhet mycket nonchalant. Sossarna ihop med MP, L och C har sedan januariöverenskommelsen ingicks låtsats som att Vänsterpartiet inte ingår i regeringsunderlaget.

Vänsterpartiet har märkligt nog funnit sig i detta och försatt sig i situationen men med två förbehåll: januaripartierna fick inte passera en gräns när det gäller att försämra arbetsrätten, eller om de försökte införa marknadshyror.

Nu anser Vänsterpartiet att en av dessa gränser har passerats. Visst kan det framstå som sent påkommet, men bättre sent än inte alls. Att Vänsterpartiet och Dadgostar nu gör vad de lovat att göra är bra och förtjänar uppskattning.

Vi har sett alltför många partier och politiker som bryter sina löften, vilket skapat en avgrundsdeep klyfta mellan politiker och vanligt folk. Att Vänsterpartiet bryter med den rådande ordningen är en frisk fläkt som utmanar bekväma politiker som ser makten för maktens egen skull som det främsta målet.

Den nu uppkomna regeringskrisen är just regeringens kris, inte folkets kris och definitivt inte arbetarklassens kris. En kris för en regering som bedriver mer borgerlig politik än vad den öppna borgerligheten själva vågade när de hade makten under Reinfeldtåren innebär en ljusning för arbetarklassen. Kris vore det om januariöverenskommelsens 73 punkter blev verklighet.

Sossarnas och Löfvens taktik är klar. Frågan om marknadshyror ska förhållas, gärna gömmas undan i utredning och Vänsterpartiet ska anklagas för att vara äventyrare och oansvariga. Fungerar inget annat kan de alltid skrämmas med Sverigedemokraterna, som V då anklagas för att ”kroka arm med”.

Men Löfvens anklagelser studsar hela tiden tillbaka på honom själv. Det är han som är en äventyrare eftersom han satte sig som rorsman för en nyliberal seglats. Det är han som är oansvarig då han driver igenom förslag som han vet inte har stöd.

Å andra sidan kan man förstå varför Löfven och sossarna agerar som de gör. Vänsterpartiet har hittills alltid fogat sig hur nedvärderande sossarna än behandlat dem. Begreppet dörmatta har under lång tid haft sin bäring.

Vänsterpartiet har accepterat sossarnas trixande med arbetsrätten och med Las, där utredningen lämnades över på några av arbetsmarknadens parter. Men Lasförslaget passerade tydligen inte Vänsterpartiets röda linje, och i denna fråga har V alltjämt förtroende för regeringen.

Men i frågan om marknadshyror anser V att linjen är passerad. Varför kan man undra? Här har trycket underifrån en stor betydelse. Runt om i Sverige har det under våren ordnats många protestmöten. Flera kampanjdagar har trots pandemin genomförts och detta har inte passerat maktens korridorer obemärkt.

Protesterna har gett resultat. Så talar till exempel alla om frågan i termer av marknadshyror, trots att regeringen och deras vänner ivrigt förnekar att de handlar om marknadshyror. Här har den breda massan för en gångs skull fått sätta dagordningen och kalla saker vid dess rätta namn.

Var det parlamentariska spelet kommer sluta vet vi inte. Sossarna kommer göra nästan vad som helst för att få behålla makten. Liberalerna och Miljöpartiet vill för allt i världen undvika ett extraval eftersom det riskerar att förinta deras partier. Men alldeles oavsett om det blir extraval eller en ny Löfvenregering har gränserna förskjutits för vad som är möjligt.

Spelplanen drogs upp under 129 dagar efter valet 2018. Då placerades ett antal spelpjäser på bordet som det kommer bli svårt att slå ut under de kommande åren. Utredningen om marknadshyror är gjord, förslagen finns där på pränt. Utredningen om arbetsrätten är gjord och förslagen finns både på pränt och förankrade i en splittrad fackföreningsrörelse.

Värnskatten är redan borttagen och klassklyftorna har ökat rejält. Fler nya rutbidrag har införts och arbetsgivaravgifterna sänkts. Privatiseringsplanerna för Arbetsförmedlingen är kvar på bordet, betyg från årskurs fyra har införts och mångmiljardsatsningen på militären är redan klubbad.

När januariöverenskommelsen släpptes fram fördes dessa spelpjäser upp på brädet när Vänsterpartiet tryckte på de gula knapparna. Dessa pjäser kan inte avlägsnas via en misstroendeomröstning i riksdagen. Enda sättet att få bort dem är att en massiv opinion underifrån kräver det, genom att välta spelet över ända. Lite kaos och revolution skulle spelet må bra av. En midsommarkris i det nyliberala året 2021 är bara att välkomna.

För vår del har vi inget emot ett extraval. Frågan som har utlöst regeringens kris är frågan om att införa marknadshyror i den svenska bostadspolitiken. Låt då denna fråga bli huvudfrågan i ett extraval. Låt väljarna få bestämma, ska vi införa marknadshyror eller inte i vårt land? För vår del är svaret självklart – nej till marknadshyror!

Regeringen fälld – ajöken jöken

Alfredo Teran Öman

Proletären 22/6 2021

För första gången någonsin fälls en svensk regering i en misstroendeförklaring. Nu väntar förhandlingar och ett möjligt extraval.

Stefan Löfven är fälld. Och han går till historien som den första statsministern som avsätts i misstroendevotum.

Nu vill Vänsterpartiet återigen se Stefan Löfven som statsminister och Liberalerna har gjort klart att de lämnar januariöverenskommelsen.

När Vänsterpartiet i januari 2019 släppte igenom januariavtalet var det med två förbehåll. Om regeringen gick vidare med förslaget om marknadshyror eller försämringar i Lagen om

anställningsskydd, Las, skulle Vänsterpartiet rösta för en misstroendeförklaring mot Stefan Löfven.

Sommaren 2020 presenterades regeringens utredning för urholkningen av Las. Vänsterpartiet nöjde sig med kravet att LO skulle få vara med och förhandla i frågan och misstroendet rann ut i sanden.

Ett år senare passerade regeringen Vänsterpartiets andra röda linje och gick vidare med utredningen om marknadshyror eller ”fri hyressättning i nyproduktion”, som det heter i januariöverenskommelsen.

Den 15 juni gav Nooshi Dadgostar regeringen och deras samarbetspartier ett ultimatum, lägg ner utredningen och stryk punkten om marknadshyror från januariöverenskommelsen eller börja om och låt Hyresgästföreningen förhandla utan utredningen hängande över sig. Regeringen fick två dygn på sig, men hörsammade inte Vänsterpartiets krav.

– Det är inget lätt besked, sa Nooshi Dadgostar på pressträffen efter 48 timmar och meddelade då att Vänsterpartiet saknar förtroende för regeringen och skulle söka misstroende i riksdagen.

Sverigedemokraterna var heta på gröten. Nooshi Dadgostar hann knappt avsluta sin pressträff innan SD:s gruppleddare Henrik Vinge gick ut med att de lämnat in ett yrkande om misstroende mot statsministern till talmannen. Moderaterna och Kristdemokraterna meddelade kort därefter att även de ställde sig bakom en misstroendeförklaring.

På söndagen den 20 juni, dagen före misstroendeomröstningen, gick Stefan Löfven och Annie Lööf ut i en pressträff. Som kompromiss föreslog de att parterna på bostadsmarknaden, Hyresgästföreningen, Sabo och Fastighetsägarna, skulle få möjlighet att förhandla om marknadshyror. Men om inte parterna skulle komma överens skulle marknadshyror införas enligt utredningens förslag.

Vänsterpartiet tackade nej och dagen därpå, den 21 juni, fälldes regeringen med röstsiffrorna 181 mot 109.

– Vi har gjort något som uppfattas som ovanligt i svensk politik, stått för vårt ord, sade Nooshi Dadgostar i riksdagens talarstol i samband med omröstningen.

Knappt hade januariöverenskommelsens lik hunnit kallna innan Liberalerna meddelade att de hoppar över till det konservativa M-SD-KD blocket.

– Vi kommer att eftersträva en borgerlig regering, sade Nyamko Sabuni.

Vänsterpartiet meddelade att de återigen vill se Stefan Löfven vid rodret och är villiga att förhandla med regeringen och Centerpartiet. De kommer inte att släppa fram en blåbrun regering. Nooshi Dadgostar var noga med att påpeka att de bara haft ett krav på januariöverenskommelsen och som de inte kommer förhandla bort – sloandet av marknadshyror.

– Det har inte varit fråga om något annat. Vi har ställt ett krav och januaripartierna har haft 73 punkter på sin lista. Vi kommer inte rösta för en statsminister som släpper fram marknadshyror, men vi är hela tiden öppna för förhandlingar och diskussioner, sade Nooshi Dadgostar på V:s pressträff strax efter fällningen.

Miljöpartiet har gjort klart att de ratar en regering med Sverigedemokraterna som underlag. Nu ligger bollen hos Centerpartiet, som tidigare gjort klart att de inte tänker samarbeta med varken Vänsterpartiet eller SD.

Stefan Löfven har fram till måndagen den 28 juni på sig att avgå eller utlysa extraval. Om statsministern avgår får talmannen i uppgift att hitta en ny regering. Om Löfven väljer att

pröva regeringens förtroende i ett extraval sitter han kvar som statsminister till efter extravalet.